

βον. Οίκισθής δὲ τοῦ Μεταποντίου Δαύλιος, ὁ Κρίσσης τύραν- 265,
 νος γεγένηται τῆς περὶ Δελφούς, ὡς φησιν Ἐφορος. Ἔστι δὲ
 τις καὶ τοιοῦτος λόγος, ὡς ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ
 τὸν συνοικισμόν, Λεύκιππος εἶη χρησάμενος δὲ παρὰ τῶν
 Ταραντίνων τὸν τόπον εἰς ἡμέραν καὶ νύκτα, μὴ ἀποδοίη
 μεθ' ἡμέραν μὲν λόγων πρὸς τοὺς ἀπαιτοῦντας, ὅτι καὶ εἰς τὴν
 ἐφεξῆς νύκτα αἰτήσατο καὶ λάβοι, νύκτωρ δ', ὅτι καὶ πρὸς
 τὴν ἐξῆς ἡμέραν. Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ὁ Τάρας καὶ ἡ Ἰαπυγία περὶ
 ὧν ἐροῦμεν, ὅταν πρότερον τὰς προκειμένας νήσους τῆς Ἰτα-
 λίας περιοδεύσωμεν κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν. Αἰεὶ γὰρ τοῖς
 ἔθνεσιν ἐκάστοις τὰς γειτνιώσας προσκαταλέγοντες νήσους, καὶ
 νῦν, ἐπειδὴ μέχρι τέλους ἐπεληλύθαμεν τὴν Οἰνωτρίαν, ἤνπερ
 καὶ Ἰταλίαν μόνην ὠνόμαζον οἱ πρότερον, δίκαιοι ἐσμέν φυλάξαι
 τὴν αὐτὴν τάξιν, ἐπελθόντες τὴν Σικελίαν, καὶ τὰς περὶ αὐ-
 τὴν νήσους.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

Ἔστι δ' ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι καὶ διὰ τοῦτο
 Τρινακρία μὲν πρότερον, Τρινακίς δ' ὕστερον προσηγορεύθη,
 μετονομασθεῖσα εὐφωνότερον. Τὸ δὲ σχῆμα διορίζουσι τρεῖς
 ἄκραι. Πελωριάς μὲν, ἡ πρὸς τὴν Καῖνον καὶ τὴν Στηλίδα
 τὴν Ῥηγίνων ποιούσα τὸν πορθμόν. Πάχυνος δὲ ἡ ἐκκειμένη
 πρὸς ἑω, καὶ τῷ Σικελικῷ κλυζομένη πελάγει, βλέπουσα πρὸς
 τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὸν ἐπὶ Κρήτης πόρον. Τρίτη δ' ἐστὶν ἡ
 προσεχὴς τῇ Λιβύῃ, βλέπουσα πρὸς ταύτην ἅμα καὶ τὴν χειμε-
 ρινὴν δύσιν, Λιλύβαιον. Τῶν δὲ πλευρῶν, ἃς ἀφορίζουσιν αἱ
 τρεῖς ἄκραι, δύο μὲν εἰσὶ κοῖλαι μετρίως ἢ δὲ τρίτη, κυρτὴ, 266.
 ἡ ἀπὸ τοῦ Λιλυβαίου καθήκουσα πρὸς τὴν Πελωριάδα, ἤπερ
 μεγίστη ἐστὶ, σαδίων χιλίων καὶ ἑπτακοσίων, ὡς Ποσειδώνιος

266. εἶρηκε, προσθεῖς καὶ εἴκοσι. Τῶν δ' ἄλλων, ἡ μὲν ἐπὶ Πάχυνον ἀπὸ τοῦ Λιλυθαίου μείζων τῆς ἐτέρας· ἐλαχίστη δὲ ἡ τῶ πορθμῶ καὶ τῇ Ἰταλίᾳ προσεχῆς, ἡ ἀπὸ τῆς Πελωριάδος ἐπὶ τὸν Πάχυνον, σταδίων ὅσον χιλίων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. Τὸν δὲ περίπλου ὁ Ποσειδώνιος σταδίων τετταρακισίων ἐπὶ τοῖς τετρακισχιλίαις ἀποφαίνει. Ἐν δὲ τῇ χωρογραφίᾳ μείζω λέγεται τὰ διαστήματα, κατὰ μέρος διηρημένα μιλιασμῶ. Ἐκ μὲν Πελωριάδος εἰς Μύλας εἰκοσιπέντε· τοσαῦτα δὲ καὶ ἐκ Μυλῶν εἰς τὴν Τυνδαρίδα· εἶτα εἰς Ἀγάθυρνον τριάκοντα, καὶ τὰ ἴσα εἰς Ἄλαισαν, καὶ πάλιν ἴσα εἰς Κεφαλοίδιον· ταῦτα μὲν πολίχνια· εἰς δ' Ἰμέραν ποταμὸν ὀκτωκαίδεκα διὰ μέσης ῥέοντα τῆς Σικελίας· εἶτ' εἰς Πάνορμον τριάκοντα πέντε· δύο δὲ καὶ τριάκοντα εἰς τὸ τῶν Αἰγεςέων ἐμπορεῖον· λοιπὰ δ' εἰς Λιλύθαιον ὀκτὼ καὶ τριάκοντα. Ἐντεῦθεν δὲ κάμψαντι ἐπὶ τὸ συνεχές πλευρὸν, εἰς μὲν τὸ Ἡράκλειον ἐβδομήκοντα πέντε, ἐπὶ δὲ τὸ Ἀκραγατίνων ἐμπορεῖον εἴκοσι, καὶ ἄλλα εἴκοσι εἰς Καμαρίναν· εἶτ' ἐπὶ Πάχυνον πενήκοντα. Ἐνθεν πάλιν κατὰ τὸ τρίτον πλευρὸν εἰς μὲν Συρακούσας ἕξ καὶ τριάκοντα· εἰς δὲ Κατάνην ἐξήκοντα· εἶτ' εἰς Ταυρομένιον τρία καὶ τριάκοντα· εἶτ' εἰς Μεσσήνην τριάκοντα. Πεζῇ δὲ, ἐκ μὲν Παχύνου εἰς Πελωριάδα ἑκατὸν ἐξήκοντα ὀκτὼ· ἐκ δὲ Μεσσήνης εἰς Λιλύθαιον τῇ Οὐαλερίᾳ ὁδῶ [διακίσια] τριάκοντα πέντε. Ἐνιοὶ δ' ἀπλούσερον εἰρήκασιν, ὡσπερ Ἐφορος, τὸν *γε* περίπλου ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πέντε. Ποσειδώνιος δὲ τοῖς κλίμασιν ἀφορίζων τὴν νῆσον, πρὸς ἄρκτον μὲν τὴν Πελωριάδα, πρὸς νότον δὲ Λιλύθαιον, πρὸς ἄνω δὲ τὸν Πάχυνον τίθησιν. Ἀνάγκη δὲ, τῶν κλιμάτων ἐν παραλληλογράμμῳ σχήματι διασελλομένων, τὰ ἐγγραφόμενα τρίγωνα, καὶ μάλιστα ὅσα σκαληνά, καὶ ὧν οὐδεμία πλευρὰ [οὐδεμίᾳ] τῶν τοῦ παραλληλογράμμου ἐφαρμόττει, ἀναρμόσως ἔχει πρὸς τὰ κλίματα διὰ τὴν λόξωσιν. Ὅμως δ' οὖν, τῆς Σικελίας τῇ Ἰταλίᾳ

· πρὸς νότον κειμένης, ἡ Πελωριάς ἀρκτικωτάτη λέγοιτ' ἂν κα- 266.
 λῶς τῶν τριῶν γωνιῶν, ὥς τε τὴν ἐπιζευγνυμένην ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ
 τὸν Παχύνον, ἐκείσθαι πρὸς ἑω μὲν καὶ πρὸς ἄρκτον βλέ-
 πουσιν, ποιούσιν δὲ τὴν πλευρὰν τὴν πρὸς τὸν πορθμὸν. Δεῖ
 δ' ἐπιστροφὴν μικρὰν λαμβάνειν ἐπὶ χειμερινῆς ἀνατολῆς·
 οὕτω γὰρ ἡ ἡῶν παρακλίει προῖαυσιν ἀπὸ Κατάνης ἐπὶ τὰς
 Συρακούσας καὶ τὸν Παχύνον... Δίαιρμα δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Πα- 267.
 χύνου, πρὸς τὸ σῶμα τοῦ Ἀλφειοῦ, σταδίαι τετρακισχίλιοι. Ἄρτε-
 μίδωρος δ', ἀπὸ τοῦ Παχύνου φήσας ἐπὶ Ταίναρον εἶναι τε-
 τρακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους, ἀπὸ δ' Ἀλφειοῦ ἐπὶ Πάμισον
 χιλίους ἑκατὸν καὶ τριάκοντα, παρασχεῖν ἂν δοκῆ μοι λόγον
 μὴ οὐχ ὁμολογούμενα λέγῃ τῷ φήσαντι τετρακισχιλίους εἶναι
 τοὺς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἀπὸ Παχύνου. Ἡ δ' ἀπὸ Παχύνου πρὸς
 Λιλύβαιον, ἐσπεριώτερον [ἐν] τῆς Πελωριάδος, ἰκανῶς ἂν καὶ
 αὕτη λοξοῖτο ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ σημείου πρὸς τὴν ἐσπέραν.
 Βλέποι δ' ἂν ἅμα πρὸς τε τὴν ἑω καὶ πρὸς νότον, τῇ μὲν ὑπὸ
 τοῦ Σικελικοῦ πελάγους κλυζομένη, τῇ δ' ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ,
 τοῦ πρὸς τὰς Σύρτιες θαλάσσης ἀπὸ τῆς Καρχηδονίας. Ἔστι
 δὲ *καὶ* ἀπὸ Λιλυβαίου τοῦλάχισον δίαιρμα ἐπὶ Λιβύην χίλιοι
 καὶ πεντακάσιοι· περὶ Καρχηδόνα· καθ' ὃ δὴ λέγεται τις τῶν
 δευδρόκούντων ἀπὸ τίνος σκοπῆς ἀπαγγέλλειν τὸν ἀριθμὸν τῶν
 ἀναγομένων ἐκ Καρχηδόνας σκαφῶν τοῖς ἐν Λιλυβαίῳ. Ἀπὸ δὲ
 τοῦ Λιλυβαίου τὴν ἐπὶ Πελωριάδα πλευρὰν ἀνάγκη λοξοῦσθαι
 πρὸς ἑω, καὶ βλέπειν πρὸς τὰ μεταξὺ τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς
 ἄρκτου· πρὸς ἄρκτον μὲν ἔχουσιν τὴν Ἰταλίαν, πρὸς δύσιν δὲ
 τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, καὶ τὰς Αἰόλου νήσους.

§. 2.

· Πόλεις δ' εἰσὶ κατὰ μὲν τὸ πλευρὸν τὸ ποιῶν τὸν πορθμὸν,
 Μεσσήνη πρῶτον, ἔπειτα Ταυρομένιον, καὶ Κατάνη, καὶ Συ-

360 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

267. ρακοῦσαι. Αἱ δὲ μεταξὺ Κατάνης καὶ Συρακουσῶν ἐκλελοίπασι, Νάξος καὶ Μέγαρα, ὅπου καὶ αἱ τῶν ποταμῶν ἐκβολαὶ συνήλθον πάντων καταρρέοντων ἐκ τῆς Αἴτης εἰς εὐλίμενα σώματα. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ τῆς Ξιφωνίας ἀκρωτήριον. Φησὶ δὲ ταύτας Ἐφορος πρώτας κτισθῆναι πόλεις Ἑλληνίδας ἐν Σικελίᾳ πεντεκαιδεκάτῃ γενεᾷ μετὰ τὰ Τρωϊκά· τοὺς γὰρ πρότερον δεδιέναι τὰ ληστῆρια τῶν Τυρρήνων, καὶ τὴν ὠμότητα τῶν ταύτη βαρβάρων, ὥστε μὴδὲ κατ' ἐμπορίαν πλεῖν. Θεοκλέα δ' Ἀθηναῖον, παρενεχθέντα ἀνέμοις εἰς Σικελίαν, κατανοῆσαι τὴν τε οὐδένειαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς· ἐπαυελθόντα δὲ, Ἀθηναίους μὲν μὴ πείσαι, Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ συχνούς παραλαβόντα, καὶ τῶν Ἰώνων τινάς, ἔτι δὲ Δωριέων, [ῶν] οἱ πλείους ἦσαν Μεγαρεῖς, πλεῦσαι. Τοὺς μὲν οὖν Χαλκιδέας κτίσαι Νάξον, τοὺς δὲ Δωριέας Μέγαρα, τὴν Ἰβλαν πρότερον καλουμένην. Αἱ μὲν οὖν πόλεις οὐκέτ' εἰσὶ τὸ δὲ τῆς Ἰβλης ὄνομα συμμένει διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰβλαίου μέλιτος.

§. 3.

Τῶν δὲ συμμενουσῶν κατὰ τὸ λεχθὲν πλευρὸν πόλεων, ἡ μὲν Μεσσήνη τῆς Πελωριάδος ἐν κόλπῳ κεῖται, καμπτομένης ἐπὶ πολὺ πρὸς ἔω, καὶ μασχάλην τινὰ ποιούσης. Ἀπέχει δὲ τοῦ μὲν Ῥηγίου διάστημα ἐξηκονταστάδιον, τῆς δὲ Στηλίδος πολὺ ἕλαττον. Κτίσμα δ' ἐστὶ Μεσσηνίων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, παρ' ὧν τοῦνομα μετήλλαξε, Ζάγκλη πρότερον καλουμένη, διὰ τὴν σκολιότητα τῶν τόπων (Ζάγκλιον γὰρ ἐκαλεῖτο τὸ σκολιόν), Ναξίων οὖσα πρότερον κτίσμα τῶν πρὸς Κατάνη· ἐπώκισαν δ' ὕστερον Μαμερτῖνοι, Καμπαγῶν τε φύλον. Ἐχρήσαντο δ' ὀρμητηρίῳ Ῥωμαῖοι πρὸς τὸν Σικελικὸν πόλεμον τὸν πρὸς Καρχηδονίους· καὶ μετὰ ταῦτα Πομπήϊος Σέξτος ἐνταῦθα συνεῖχε τὸ ναυτικὸν, πολεμῶν πρὸς τὸν Σεβαστὸν Καίσαρα. Ἐντεῦθεν δὲ

καὶ τὴν φυγὴν ἐποιήσατο, ἐκπεσὼν τῆς νήσου. Δείκνυται δὲ 268. καὶ ἡ Χάρυβδις μικρὸν πρὸ τῆς πόλεως, ἐν τῷ πορθμῷ, βάθος ἐξαίσιον, εἰς ὃ αἱ παλιόρροιοι τοῦ πορθμοῦ κατάγουσιν εὐθέως τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα μετὰ συσροφῆς καὶ δίνης μεγάλης· καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων, τὰ ναυάγια παρασύρεται πρὸς ἡΐονα τῆς Ταυρομενίας, ἣν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τούτου Κοπρίαν. Τοσοῦτον δ' ἐπεκράτησαν οἱ Μαμερτῖνοι παρὰ τοῖς Μεσσηνίοις, ὥστ' ἐπ' ἐκείνοις ὑπῆρξεν ἡ πόλις· καλοῦσί τε Μαμερτίνους μᾶλλον ἅπαντες αὐτοὺς, ἢ Μεσσηνίους· εὐοῖνου τε σφόδρα τῆς χώρας οὔσης, οὐ Μεσσηνίου καλοῦσι τὸν οἶνον, ἀλλὰ Μαμερτίνον, τοῖς ἀρίστοις ἐν ἀμύλλον ὄντα τῶν Ἰταλικῶν. Οἰκεῖται δ' ἰκανῶς ἡ πόλις· μᾶλλον δ' ἡ Κατάνη· καὶ γὰρ οἰκήτορας δέδεικται Ῥωμαίους· ἦττον δ' ἀμφοῖν τὸ Ταυρομένιον. Καὶ ἡ Κατάνη δ' ἐστὶ Ναξίων τῶν αὐτῶν κτίσμα. Ταυρομένιον δὲ τῶν ἐν Ὑβλῇ Ζαγκλαίων. Ἀπέβαλε δὲ τοὺς οἰκήτορας τοὺς ἐξαρχῆς ἡ Κατάνη, κατοικήσαντος ἐτέρου Ἰέρωνος τοῦ Συρακουσίων τυράννου, καὶ προσαγορεύσαντος αὐτὴν Αἴτην ἀντι Κατάνης. Ταύτης δὲ καὶ Πίνδαρος κτίσορα λέγει αὐτὸν, ὅταν φῆ·

Ξύνες ὃ τε λέγω,
Ζαθέων ἱερῶν ὁμώνυμε πάτερ,
Κτίσορ Αἴτνας.

Μετὰ δὲ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἰέρωνος κατελθόντες οἱ Καταναῖοι, τοὺς τε ἐνοίκους ἐξέβαλον, καὶ τὸν τάφον ἀνέσκαψαν τοῦ τυράννου. Οἱ δὲ Αἴτναῖοι παραχωρήσαντες, τὴν Ἰννησαν καλούμενην, τῆς Αἴτνης ὀρεινὴν, ὤκησαν, καὶ προσηγόρευσαν τὸ χωρίον Αἴτην, διέχον τῆς Κατάνης σταδίου ὀγδοήκοντα· καὶ τὸν Ἰέρωνα οὐκ εἶπεν ἀπέφηναν· Ὑπέρκειται δὲ μάλισα τῆς Κατάνης ἡ Αἴτη, καὶ τῶν περὶ τοὺς κρατῆρας παθῶν πλεῖστον κοινῶν. Καὶ γὰρ οἱ ῥύακες εἰς τὴν Καταναίαν ἐγγυτάτω κατα- 269.

362. ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

269. φέρονται· καὶ τὰ περὶ τοὺς εὐσεβεῖς ἐκεῖ τεθρύλληται τὸν Ἀμφίνομον καὶ τὸν Ἀναπίαν, οἱ τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμεναι διέσωσαν, ἐπιφεραμένου τοῦ κακοῦ. Ὅταν [οὖν, φησὶ] Ποσειδώνιος, φλέγηται τὰ περὶ τὸ ὄρος, κατατεφροῦται πολλῶ βάθει τὰ Καταναίων χωρία. Ἡ μὲν οὖν σποδὸς λυπήσασα πρὸς καιροῦ, εὐεργετῆ τὴν χώραν χρόνοις ὕστερον· εὐάμπελον γὰρ παρέχεται καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοίνου. Τὰς τε ρίζας, [ἀε] ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία, πικρύνει ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατα φασίν, ὥστε πνίγεσθαι διόπερ ἐκ τῶν ὠτων ἀφαιροῦσιν αἷμα δι' ἡμερῶν τετταράκοντα, ἢ πεντήκοντα, καθάπερ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν Ἐρύθειαν συμβαῖνον εἰρήκαμεν. Ὁ δὲ ρύαξ, εἰς πῆξιν μεταβάλλων, ἀπολιθοῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐφ' ἱκανὸν βάθος, ὥσε λατομίας εἶναι χρεῖαν τοῖς ἀνακαλύψαι βουλομένοις τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφάνειαν. Τακείσης γὰρ ἐν τοῖς κρατῆραι τῆς πέτρας, εἴτ' ἀναβληθείσης, τὸ ὑπερχυθὲν τῆς κορυφῆς ὑγρὸν, πηλὸς ἐστὶ μέλας, ῥέων κατὰ τῆς ὄρεινῆς· εἴτα πῆξιν λαδῶν, γίνεται λίθος μύλλας, τὴν αὐτὴν φυλάττων χροῖαν, ἣν ῥέων εἶχε. Καὶ ἡ σποδὸς δὲ καιομένων τῶν λίθων ὡς ἀπὸ τῶν ξύλων γίνεται· καθάπερ οὖν τὸ πῆγανον τῆ ξυλίνῃ σποδῶ τρέφεται, τοιοῦτον ἔχειν οἰκειώμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν.

§. 4.

Τὰς δὲ Συρακούσας Ἀρχίας μὲν ἐκτισεν, ἐκ Κορύθου πλεύσας περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οἷς ὠκίσθησαν ἢ τε Νάξος, καὶ τὰ Μέγαρα. Ἄμα δὲ Μύσκελλον τε φασίν εἰς Δελφοὺς εἰσελθεῖν καὶ τὸν Ἀρχίαν χρηστηριασομένου· [οὗς] ἐρέσθαι τὸν θεόν, πότερον αἰροῦνται πλοῦτον, ἢ ὑγίειαν. Τὸν μὲν οὖν Ἀρχίαν ἐλέσθαι τὸν πλοῦτον, Μύσκελλον δὲ τὴν ὑγίειαν· τῶ μὲν δὴ Συρακούσας δοῦναι κτίζειν, τῶ δὲ Κρότωνα. Καὶ δὴ

συμβῆναι Κροτωνιάτας μὲν οὕτως, ὑγιεινὴν οἰκῆσαι πόλιν, ὡς 269.
 προεβήκαμεν· Συρακούσας δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεσεῖν πλοῦτου,
 ὥστε καὶ αὐτοὺς ἐν παροιμία διαδοθῆναι, λεγόντων πρὸς τοὺς
 ἄγαν πολυτελεῖς, ὡς Οὐκ ἂν ἐκγένοιτο αὐτοῖς ἡ Συρακουσίων
 δεκάτη. Πλέοντα δὲ τὸν Ἀρχίαν εἰς τὴν Σικελίαν, καταλιπεῖν
 μετὰ μέρους τῆς στρατίας τοῦ τῶν Ἡρακλειδῶν γένους Χεραι-
 κράτην συνοικιοῦντα τὴν νῦν Κόρκυραν καλουμένην, πρότερον
 δὲ Σχερίαν. Εκείνον μὲν οὖν ἐκβαλόντα Λιβυρνοὺς κατέχοντας, 270.
 οἰκίσαι τὴν νῆσον· τὸν δ' Ἀρχίαν, κατασχόντα πρὸς τὸ Ζεφύ-
 ριον, τῶν Δωριέων εὐρόντα τινὰς δεῦρο ἀφιγμένους ἐκ τῆς
 Σικελίας παρὰ τῶν τὰ Μέγαρα κτισάντων, ἀναλαβεῖν αὐτοὺς,
 καὶ κοινῇ μετ' αὐτῶν κτίσαι τὰς Συρακούσας ἀπιόντα. Ἡΰξιδη
 δὲ καὶ διὰ τὴν τῆς χώρας εὐδαιμονίαν ἡ πόλις, καὶ διὰ τὴν
 τῶν λιμένων εὐφυίαν. Οἱ τε ἄνδρες ἡγεμονικοὶ κατέστησαν· καὶ
 συνέβη Συρακουσίοις τυραννουμένοις τε δεσπόζειν τῶν ἄλλων,
 καὶ ἐλευθερωθεῖσιν ἐλευθεροῦν τοὺς ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατα-
 δυναστευομένους. Ἦσαν γὰρ τῶν βαρβάρων οἱ μὲν ἔνοικοι,
 τινὲς δ' ἐκ τῆς περαιῆς ἐπήεσαν· οὐδένα δὲ τῆς παραλίας εἶων
 οἱ Ἕλληνες ἀπτεσθαι, τῆς δὲ μεσογαίας ἀπείργειν παντά-
 πασιν οὐκ ἴσχυον· ἀλλὰ διετέλεσαν μέχρι δεῦρο Σικελοὶ, καὶ
 Σικανοὶ, καὶ Μόργητες, καὶ ἄλλοι τινὲς νεμόμενοι τὴν νῆσον,
 ὧν ἦσαν καὶ Ἴβηρες· οὗς περ πρώτους φησὶ τῶν βαρβάρων
 Ἐφορος γενέσθαι τῆς Σικελίας οἰκιστάς. Καὶ τὸ Μοργάντιον
 δὲ εἰκὸς ὑπὸ τῶν Μοργήτων ὠκίσθαι πόλις δ' ἦν αὕτη,
 νῦν δ' οὐκ ἔστι. Ἐπελθόντες δὲ Καρχηδόνιοι, καὶ τούτους οὐκ
 ἐπαύσαντο κακοῦντες, καὶ τοὺς Ἕλληνας. Ἀντεῖχον δ' ὅμως οἱ
 Συρακούσιοι. Ῥωμαῖοι δ' ὑσερον καὶ τοὺς Καρχηδονίους ἐξ-
 ἔβαλον, καὶ τὰς Συρακούσας ἐκ πολιορκίας εἶλον. Ἐφ' ἡμῶν
 δὲ, Πομπηίου τὰς τε ἄλλας κακώσαντος πόλεις, καὶ δὴ καὶ
 τὰς Συρακούσας, πέμψας ἀποικίαν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ, πολὺ

270. μέρος τοῦ παλαιοῦ κτίσματος ἀνέλαβε. Πεντάπολις γὰρ ἦν τὸ παλαιόν, ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα σταδίων ἔχουσα τὸ τεῖχος. Ἄπαντα μὲν δὴ τὸν κύκλον ἐκπληροῦν τοῦτον οὐδὲν ἔδει· τὰ δὲ συνοικούμενον τὸ πρὸς τῇ νήσῳ τῇ Ὀρτυγίᾳ μέρος ὡήθη δεῖν οὐκ εἶναι βέλτιον, ἀξιολόγου πόλεως ἔχον περίμετρον. Ἡ δ' Ὀρτυγία συνάπτει γεφύρα πρὸς τὴν ἠπειρον πρόσγειος οὔσα. Κρήνην δ' ἔχει τὴν Ἀρέθουσαν, ἐξεῖσαν ποταμὸν εὐθὺς εἰς τὴν θάλατταν. Μυθεύουσι δὲ τὸν Ἄλφειὸν εἶναι τοῦτον, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, διὰ δὲ τοῦ πελάγους ὑπὸ γῆς τὸ ρεῖθρον ἔχοντα μέχρι πρὸς τὴν Ἀρέθουσαν, εἴτ' ἐκδιδόντα ἐνθένδε πάλιν εἰς τὴν θάλατταν. Τεκμηριοῦνται δὲ τοιοῦτοις τισί. Καὶ γὰρ φιάλην τινα, ἐκπεσοῦσαν εἰς τὸν ποταμὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ, δεῦρο ἀνενεχθῆναι εἰς τὴν κρήνην καὶ θολοῦσθαι ἀπὸ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ βουδυσσιῶν. Ὁ τε Πίνδαρος ἐπακολούθῳ τούτοις εἶρηκε·

Ἄμπνευμα σεμνὸν Ἄλφειῦ,
Κλειναῖν Συρακοσαῖν θάλασ, Ὀρτυγία.

271. Συναποφαίνεται δὲ τῷ Πινδάρῳ ταῦτά καὶ Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς. Εἰ μὲν οὖν πρὸ τοῦ συνάψαι τῇ θάλαττι κατέπιπτεν ὁ Ἄλφειός εἰς τι βάραθρον, ἦν τις ἀνπιθανότης ἐντεῦθεν δηκτικὴν κατὰ γῆς ρεῖθρον μέχρι τῆς Σικελίας, ἀμιγῆς τῇ θάλαττι διασῶζον τὸ πότιμον ὕδωρ· ἐπειδὴ δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ σχῆμα φανερόν ἐστιν εἰς τὴν θάλατταν ἐκδιδόν, ἐγγὺς δὲ μηδὲν ἐν τῷ πόρῳ τῆς θάλαττης φαινόμενον σχῆμα, τὸ καταπίνον τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ (καίπερ οὐδ' οὕτως ἀνσυμμεῖναι γλυκὺ, ὅμως τό γε ἐπὶ πλέον, εἰ καταδύνει εἰς τὸ κατὰ γῆς ρεῖθρον), παντάπασιν ἀμήχανόν ἐστι. Τό τε γὰρ τῆς Ἀρεθούσης ὕδωρ ἀντιμαρτυρεῖ, πότιμον ὄν· τό τε διὰ τοσούτου πόρου συμμένειν τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, μὴ διαχεόμενον τῇ θάλαττι, μέχρις ἂν εἰς τὸ πεπλασμένον ρεῖθρον ἐμπέσῃ, παντελῶς μυθῶδες.

Μόλις γὰρ ἐπὶ τοῦ Ῥοδανοῦ τοῦτο πισεύομεν, ᾧ συμμένει τὸ 271.
 ῥεῦμα διὰ λίμνης ἰὸν, ὁρατὴν σῶζον τὴν ῥύσιν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν καὶ
 βραχὺ [τὸ] διάστημα, καὶ οὐ κυμαινούσης τῆς λίμνης· ἐνταῦθα
 δὲ, ὅπου χειμῶνες ἐξαίσιτοι, καὶ κλυθασμοὶ, πιθανότητος οὐδε-
 μιᾶς οἰκειῶς ὁ λόγος. Ἐπιτείνει δὲ τὸ ψεῦδος ἡ φιάλη παρα-
 τεθεῖσα· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ ῥεύματι εὐπειθῆς, οὐχ ὅπως τασούτω
 τε καὶ διὰ τοιούτων πόρων φερομένῳ. Φέρονται δ' ὑπὸ γῆν
 ποταμοὶ πολλοὶ, καὶ πολλαχοῦ τῆς γῆς, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοσοῦ-
 του διαστήμα. Εἰ δὲ τοῦτο δυνατὸν, τά γε προειρημένα ἀδύνατα,
 καὶ τῷ περὶ τοῦ Ἰνάχου μύθῳ παραπλήσια·

Ῥεῖ γὰρ ἀπ' ἄκρας

Πίνδου,

φησὶν ὁ Σοφοκλῆς,

Δάκμου τ' ἀπὸ Περῶραιδῶν

Εἰς Ἀμφιλόχους κ' Ἀκαρνάνας,

Μίσγει δ' ὕδασι τοῖς Ἀχελῶου·

καὶ ὑποβάς,

Ἐνθίνδ' εἰς Ἄργος

Διὰ κῦμα τεμῶν, ἤκει δῆμον

Τὸν Λυρκείου.

Ἐπιτείνουσι δὲ τὴν τριαύτην τερατολογίαν οἱ τὸν Ἰνωπὸν εἰς
 Δῆλον ἐκ τοῦ Νείλου περαιούντες. Ἀλφειὸν δὲ Ζαῖλος ὁ ῥήτωρ
 ἐν τῷ Τενεδίῳ ἐγκωμίῳ φησὶν ἐκ Τενέδου ῥεῖν, ὁ τὸν Ὀμηρον
 ψέγων ὡς μυθογράφον. Ἰδυκος δὲ τὸν ἐν Σικυῶνι Ἄσωπὸν,
 ἐκ Φρυγίας ῥεῖν φησί. Βελτίων δ' Ἐκαταῖος, ὃς φησι τὸν ἐν
 τοῖς Ἀμφιλόχοις Ἰναχον, ἐκ τοῦ Λόκμου ῥέοντα, ἐξ οὗ καὶ
 ὁ Αἴας ῥεῖ, ἕτερον εἶναι τοῦ Ἀργολικοῦ, ὠνομάσθαι δ' ὑπὸ
 Ἀμφιλόχου, τοῦ καὶ τὴν πόλιν Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέ-
 σαντος· τοῦτον μὲν οὖν οὗτός φησι εἰς τὸν Ἀχελῶον ἐκβάλλειν,
 τὸν δὲ Αἴαντα εἰς Ἀπολλωνίαν πρὸς δύσιν ῥεῖν. Ἐκατέρωθεν

271. δὲ τῆς νήσου λιμῆν ἐστὶ μέγας, ὧν ὁ μείζων καὶ ὀγδοήκοντα
 272. σταδίων ἐστὶ. Ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἀνέλαβεν ὁ Καῖσαρ, καὶ
 τὴν Κατάνην ὡς δ' αὐτῶς Κεντόριπα, συμβαλομένην πολλὰ
 πρὸς τὴν Πομπηίου καταλυσιν. Κεῖνται δ' ὑπὲρ Κατάνης τὰ
 Κεντόριπα, συνάπτοντα τοῖς Αἰτναίοις ὄρεσι, καὶ τῷ Συμαίῳ
 ποταμῷ, ῥέοντι εἰς τὴν Καταναίαν.

§. 5.

Τῶν δὲ λοιπῶν τῆς Σικελίας πλευρῶν, ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ
 Παχύνου πρὸς τὸ Λιλύβαιον διήκουσα, ἐκλείπειται τελείως,
 ἔχνη τινὰ σώζουσα τῶν ἀρχαίων κατοικιῶν, ὧν ἦν καὶ Καμαρίνα,
 ἄποικος Συρακουσίων. Ἀκράγας δὲ, Ἰώνων οὔσα, καὶ τὸ ἐπίνειον
 καὶ Λιλύβαιον, ἔτι συμμένει. Τῇ γὰρ Καρχηδονία τούτων
 μάλιστα ὑποπιπτόντων τῶν μερῶν, μακροὶ καὶ συνεχεῖς οἱ πό-
 λεμοὶ γενόμενοι, τὰ πολλὰ κατέφθειραν.

§. 6.

Ἡ δὲ λοιπὴ καὶ μεγίστη πλευρὰ, καίπερ οὐδ' αὐτὴ πολυ-
 ἀνθρωπος οὔσα, ὁμῶς ἰκανῶς συνοικεῖται. Καὶ γὰρ Ἄλαισα, καὶ
 Τυνδαρίς, καὶ τὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐμπορεῖον, καὶ Κεφαλοίδιον,
 πόλιστα ἐστὶ Πάνορμος δὲ καὶ Ῥωμαίων ἔχει κατοικίαν. Τὴν
 δὲ Αἰγυπτίαν κτισθῆναι φασὶν ὑπὸ τῶν μετὰ Φιλοκτήτου δια-
 βάντων εἰς τὴν Κροτωνιάτιν, καθάπερ ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς εἴρηται,
 παρ' αὐτοῦ σαλέντων εἰς τὴν Σικελίαν μετὰ Αἰγύπτου τοῦ Τρωός.
 Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ, τὴν μὲν Εὐναν, ἐν ἣ τὸ ἱερόν τῆς Δήμη-
 τρος, ἔχουσιν ὀλίγοι, κειμένην ἐπὶ λόφῳ, περιειλημμένην πλατέσιν
 ὄροπεδίοις ἀροσίμοις πᾶσιν. Ἐκάκωσαν δ' αὐτὴν μάλιστα ἐμ-
 πολιορκηθέντες οἱ περὶ Εὐνουν δραπέται, καὶ μόλις ἐξαιρε-
 θέντες ὑπὸ Ῥωμαίων. Ἐπαθον δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ Καταναῖοι,
 καὶ Ταυρομενῖται, καὶ ἄλλοι πλείους. Οἰκεῖται δὲ καὶ ὁ Ἐρῦξ,

λόφος ὑψηλός, ἱερὸν ἔχων Ἀφροδίτης, τιμώμενον διαφερόντως, 272.
 ἱεροδούλων γυναικῶν πλήρες τὸ παλαιόν· ἃς ἀνετίθεσαν κατ'
 εὐχὴν οἱ τ' ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ ἔξωθεν πολλοί· νυνὶ δ', ὡσπερ
 αὐτὴ ἢ κατοικία λειπανδρεῖ* καὶ τὸ ἱερὸν*, καὶ τῶν ἱερῶν σωμα-
 τῶν ἐκλελοιπε τὸ πλῆθος. Ἀφίδρυμα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ρώμῃ τῆς
 Θεοῦ ταύτης τὸ πρὸ τῆς πύλης τῆς Κολλίνης, ἱερὸν Ἀφροδί-
 τῆς Ἐρυκίνης λεγόμενον, ἔχον καὶ νεῶν, καὶ σοᾶν περικειμένην
 ἀξιόλογον. Ἡ δ' ἄλλη κατοικία *καὶ* τῆς μεσογαίας ποιμένων ἢ
 πλείστη γεγένηται. Οὔτε γὰρ Ἰμέραν ἔτι συνεικουμένην ἴσμεν
 οὔτε Γέλαν, οὔτε Καλλίπολιν, οὔτε Σελινούντα, οὔτ' Εὐβοίαν,
 οὔτ' ἄλλας πλείους. Ὡν τὴν Ἰμέραν μὲν οἱ ἐν Μύλαις ἔκτισαν
 Ζαγκλαῖοι, Καλλίπολιν δὲ Νάξιοι, Σελινούντα δὲ οἱ αὐτόθι
 Μεγαρεῖς, Εὐβοίαν δὲ οἱ Λεοντῖνοι. Καὶ τῶν βαρβαρικῶν δ'
 ἐξελείφθησαν πολλαί, καθάπερ οἱ Καμικοί, τὸ Κωκάλου βα- 273.
 σίλειον, παρ' ᾧ Μίνως δολοφονηθῆναι λέγεται. Τὴν οὖν ἐρη-
 μίαν κατανοήσαντες Ῥωμαῖοι, κατακτησάμενοι τὰ τε ὄρη, καὶ
 τῶν πεδίων τὰ πλείστα, ἵπποφορβοῖς καὶ βουκόλοις καὶ ποιμέσι
 παρέδυσαν· ὑφ' ὧν πολλάκις εἰς κινδύνους κατέστη μεγάλους ἢ
 νῆσος, τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ λησιείας τρεπομένων σποράδην τῶν
 νομέων, εἶτα καὶ κατὰ πλῆθῃ συνισαμένων καὶ πορθούντων
 τὰς κατοικίας· καθάπερ ἦν ἡμεῖς οἱ περὶ Εὐνουν τὴν Ἐνναυ κατ-
 ἔσχον. Νεωστὶ δ' ἐφ' ἡμῶν εἰς τὴν Ρώμην ἀνεπέμφθη Σέλουρός
 τις, Αἴτνης υἱὸς λεγόμενος, στρατιᾶς ἀφηγησάμενος, καὶ ληλα-
 σίαις πυκναῖς καταδεδραμηκῶς τὰ κύκλω τῆς Αἴτνης πολὺν
 χρόνον· ὃν ἐν τῇ ἀγορᾷ, μονομάχων ἀγῶνος συνεσῶτος,
 εἶδομεν διασπασθέντα ὑπὸ θηρίων· ἐπὶ πήγματος γὰρ τινος
 ὑψηλοῦ τεθεῖς, ὡς ἂν ἐπὶ τῆς Αἴτνης, διαλυθέντος αἰφνιδίως
 καὶ συμπεσόντος, κατηνέχθη καὶ αὐτὸς εἰς γαλεάγρας θηρίων
 εὐδιαλύτους, ἐπίτηδες παρεσκευασμένας ὑπὸ τῷ πήγματι.

§. 7.

273. Τὴν δὲ τῆς χώρας ἀρετὴν θρυλλουμένην ὑπὸ πάντων, οὐδὲν χεῖρω τῆς Ἰταλίας ἀποφαινομένων, τί δεῖ λέγειν; σίτω δὲ, καὶ μελιτι, καὶ κρόκῳ, καὶ ἄλλοις τισί, καὶ ἀμείνω τις φαίη. Πρόσεσι δὲ καὶ τὸ ἐγγύθεν ὥσανει γὰρ μέρος τι τῆς Ἰταλίας ἐστὶν ἡ νῆσος, καὶ ὑποχορηγεῖ τῇ Ρώμῃ, καθάπερ ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἀγρῶν, ἕκαστα εὐμαρῶς καὶ ἀταλαιπώρως. Καὶ δὴ καὶ καλοῦσιν αὐτὴν ταμιεῖον τῆς Ρώμης. Κομίζεται γὰρ τὰ γινόμενα πάντα, πλὴν ὀλίγων τῶν αὐτόθι ἀναλισκομένων, δεῦρο. Ταῦτα δ' ἐστὶν οὐχ οἱ καρποὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ βοσκήματα, καὶ δέρματα, καὶ ἔρια, καὶ τὰ τριαῦτα. Φησὶ δ' ὁ Ποσειδώνιος οἶον ἀκροπόλεις ἐπὶ θαλάττης δύο τὰς Συρακούσας ἰδρῦσθαι καὶ τὸν Ἐρυκα, μέσσην δὲ ἀμφοῖν ὑπερκεῖσθαι τῶν κύκλῳ πεδίων τὴν Ἐνναν. Κεκάκωται δὲ καὶ ἡ Λεοντίνη πᾶσα, Ναξίων οὔσα καὶ αὐτὴ τῶν αὐτόθι. Τῶν μὲν γὰρ ἀτυχημάτων ἐκοινώνησαν ἀεὶ τοῖς Συρακουσίοις, τῶν δ' εὐτυχημάτων οὐκ αἰεὶ.

§. 8.

Πλησίον δὲ τῶν Κεντορίπων ἐστὶ πόλισμα, ἡ μικρὸν ἔμπροσθεν λεχθεῖσα Αἴτη, τοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὸ ὄρος δεχομένη, καὶ παραπέμπουσα ἔντευθεν γὰρ ἀρχὴ τῆς ἀκρωρείας. Ἐστὶ δὲ ψιλὰ τὰ ἄνω χωρία καὶ τεφρώδη, καὶ χιόνος μεσὰ τοῦ χειμῶνος· τὰ κάτω δὲ, ὄρυμοῖς καὶ φυτεῖαις διείληπται παντοδαπαῖς. Ἔοικε δὲ λαμβάνειν μεταβολὰς πολλὰς τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους διὰ τὴν νομὴν τοῦ πυρός, τοτὲ μὲν εἰς ἕνα κρατῆρα συμφερομένου, τοτὲ δὲ σχιζομένου· καὶ τοτὲ μὲν ῥύακας ἀναπέμποντος, τοτὲ δὲ φλόγας καὶ ληνῶς, ἄλλοτε δὲ καὶ μύθρους ἀναφυσῶντος· ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεσι τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν, καὶ τὰ σόμια ἐνίοτε πλείω

κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν [εἶναι] τὴν πέριξ. Οἱ δ' οὖν νεωσι ἀναβάντες 274. διηγοῦντο ἡμῖν, ὅτι καταλάβοιεν ἄνω πεδῖον ὀμαλόν, ὅσον εἴκοσι σταδίων τὴν περίμετρον, κλειόμενον ὀφρύϊ τεφρώδει, τειχίου τὸ ὕψος ἐχούση, ὥστε δεῖν καθάλλισθαι τοὺς εἰς τὸ πεδῖον προελθεῖν βουλομένους. Ὁρᾶν τ' ἐν τῷ μέσῳ βουνὸν τεφρώδη τὴν χροάν, οἷα περ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καθεωράτο τοῦ πεδίου· ὑπὲρ δὲ τοῦ βουνοῦ νέφος ὄρθιον διανεσηκὸς εἰς ὕψος, ὅσον διακοσίων ποδῶν, ἡρεμοῦν, (εἶναι γὰρ *καὶ* νηνεμίαν)· εἰκάζειν δὲ καπνῷ· δύο δὲ, τολμήσαντας προελθεῖν εἰς τὸ πεδῖον, ἐπειδὴ θερμότερας ἐπέβαινον τῆς ψάμμου καὶ βαθυτέρας, ἀνασρέψαι, μηδὲν ἔχοντας περιττότερον φράζειν τῶν φαινομένων τοῖς πόρρωθεν ἀφορῶσι. Νομίζειν δ' ἐκ τῆς τοιαύτης ὀψεως πολλὰ μυθεύεσθαι, καὶ μάλιστα οἷα φασί τινες περὶ Ἐμπεδοκλέους, ὅτι καθάλοιτο εἰς τὸν κρατῆρα, καὶ καταλίποι τοῦ παιδους ἔχθος, τῶν ἐμβάδων τὴν ἑτέραν, ἃς ἐφόρει χαλκᾶς· εὐρεθῆναι γὰρ ἔξω, μικρὸν ἄπωθεν τοῦ χείλους τοῦ κρατῆρος, ὥς ἀνεῖρημμένην ὑπὸ τῆς βίας τοῦ πυρός· οὔτε γὰρ προσίττον εἶναι τὸν τόπον, οὔθ' ὄρατόν. Εἰκάζειν τε μηδὲ καταρρίφθῆναι τι δύνασθαι ἐκεῖσε, ὑπὸ τῆς ἀντιπνοίας τῶν ἐκ βάθους ἀνέμων, καὶ τῆς θερμότητος, ἣν προαπαντᾶν εὐλογον πόρρωθεν, πρὶν ἢ τῷ σομίῳ τοῦ κρατῆρος προσπελάσαι· εἰ δὲ [καὶ] καταρρίφθῆι, φθάνειν ἂν διαφθαρῆν, πρὶν ἀναρρίφθῆναι πάλιν ὁποῖον παρελήφθη πρότερον. Τὸ μὲν οὖν ἐκλείπειν ποτὲ τὰ πνεύματα καὶ τὸ πῦρ, ἐπιλειπούσης τῆς ὕλης, οὐκ ἄλογον. Οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε, ὥς· ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας, ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι τὸν πλησιασμόν. Ὑπέρκειται δ' ἡ Αἴτη, μᾶλλον μὲν τῆς κατὰ τὸν πορθμὸν καὶ τὴν Καταναίαν παραλίας· ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸ Τυρρῆνικὸν πέλαγος καὶ τὰς Λιπαραίων νήσους. Νύκτωρ μὲν οἷν καὶ φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ ἀχλύϊ κατέχεται.

§. 9.

274. Ἀνταίρει δὲ τῇ Αἴτῃ τὰ Νεβρώδη ὄρη, ταπεινότερα μὲν, πλάτει δὲ πολὺ παραλλάττοντα. Ἄπασα δ' ἡ νῆσος κοίλη κατὰ γῆς ἐστὶ ποταμῶν καὶ πυρὸς μεσῆ, καθάπερ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, ὡς εἰρήκαμεν, μέχρι τῆς Κυμαίας. Θερμῶν γοῦν
 275. ὑδάτων ἀναβολὰς κατὰ πολλοὺς ἔχει τόπους ἡ νῆσος· ὧν τὰ μὲν Σελινούντια καὶ τὰ κατὰ Ἰμέραν ἀλμυρὰ ἐστὶ, τὰ δὲ Αἰγυσαῖα πότιμα. Περὶ Ἀκράγαντα δὲ λίμναι, τὴν μὲν γεῦσιν ἔχουσαι θαλάττης, τὴν δὲ φύσιν διάφορον· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει, ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν. Οἱ Πάλικοι δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβαλλοντας ὕδωρ εἰς Θολῶδες ἀναφύσημα καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτοῦ δεχομένους μυχόν. Τὸ δὲ περὶ Μέταυρον σπήλαιον, ἐντὸς ἔχει σύριγγα εὐμεγέθη, καὶ ποταμὸν δι' αὐτῆς ῥέοντα ἀφανῆ μέχρι πολλοῦ διαστήματος, εἰς ἀνακύπτοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν· καθάπερ Ὀρόντης ἐν τῇ Συρίᾳ, καταδύς εἰς τὸ μεταξὺ χάσμα Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν τετταράκοντα σταδίοις. Τὰ δὲ παραπλήσια καὶ ὁ Τύγρις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Αἰθίᾳ, μικρὸν ἀπὸ τῶν πηγῶν. Τὸ δὲ περὶ Στύμφαλον ὕδωρ, ἐπὶ διακοσίους σταδίους ὑπὸ γῆν ἐνεχθὲν, ἐν τῇ Ἀργείᾳ τὸν Ἐρασῖνον ἐκδίδωσι ποταμὸν· καὶ πάλιν τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀσίαν, ὑποδρύχιον ὡσθὲν, ὁψέ ποτε τὸν τε Εὐρώταν καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἀναδίδωσιν, ὥς καὶ πεπισθεῦσθαι μυθῶδες τι, ὅτι τῶν ἐπιφημισθέντων σταδίων ἑκατέρω καὶ ῥιφέντων εἰς τὸ κοινὸν ῥεῦμα, ἀναφαίνεται κατὰ τὸν ἐπιφημισμὸν ἑκάτερος ἐν τῷ οἰκείῳ ποταμῷ. Εἴρηται δὲ καὶ τὸ λεγόμενον περὶ τοῦ Τιμαίου.

§. 10.

Συγγενῆ δὲ καὶ τούτοις, καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν πά-

Θεσι, τὰ περί τὰς τῶν Λιπαραίων νήσους, καὶ αὐτὴν τὴν 275.
 Λιπάραν δεικνύται. Εἰσὶ δὲ ἑπτὰ μὲν τὸν ἀριθμὸν, μεγίστη
 δὲ ἡ Λιπάρα, Κνιδίων ἀποικος, ἐγγυτάτω τῆς Σικελίας κει-
 μένη, μετὰ γὰρ τὴν Θέρμεσσαν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Μελι-
 γουνίς. Ἠγήσατο δὲ καὶ Σάλω, καὶ πρὸς τὰς τῶν Τυρρήνων
 ἐπιδρομὰς πολὺν χρόνον ἀντέσχευ, ὑπηκόους ἔχουσα τὰς νῦν
 λεγομένας Λιπαραίων νήσους, ἃς Αἰόλου τινὲς προσαγορεύουσι
 καὶ δὴ καὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκόσμησε πολλάκις τὸ ἐν Δελ-
 φοῖς ἀπὸ τῶν ἀκροθινίων. Ἔχει δὲ καὶ γῆν εὐκαίρπον, καὶ ζυπτηρίας
 μέταλλον εὐπρόσοδον, καὶ θερμὰ ὕδατα, καὶ πυρὸς ἀναπνοάς.
 Ταύτης δὲ μετὰ πῶς ἐστὶ καὶ τῆς Σικελίας [ἢ Θέρμεσσα], ἦν
 νῦν ἱερὰν Ἥφαιστου καλοῦσι, πετρώδης πᾶσα καὶ ἔρημος, [καὶ]
 διάπυρος. Ἔχει δὲ ἀναπνοάς τρεῖς, ὡς ἂν ἐκ τριῶν κρατήρων·
 ἐκ δὲ τοῦ μεγίστου καὶ μύδρους αἱ φλόγες ἀναφέρουσιν, οἱ
 προσκεχώκασιν ἤδη πολὺ μέρος τοῦ πόρου. Ἐκ δὲ τῆς τηρή-
 σεως πεπίσενται, διότι τοῖς ἀνέμοις συμπαραοξύνονται καὶ αἱ
 φλόγες, αἱ τε ἐνταῦθα, καὶ αἱ κατὰ τὴν Αἴτην. Πανομένων
 δὲ, παύονται καὶ αἱ φλόγες. Οὐκ ἄλογον δὲ καὶ γὰρ οἱ
 ἄνεμοι γεννῶνται καὶ τρέφονται, τὴν ἀρχὴν λαβόντες ἀπὸ τῶν 276.
 ἐκ τῆς θαλάττης ἀναθυμιάσεων, ὡστ' ἀπὸ συγγενοῦς ὕλης,
 καὶ πάθους, καὶ τὸ πῦρ ἐξαπτόμενον, οὐκ ἔα θαυμαῖζειν
 τοὺς ὀρώντας ἀμωσγέπως τὰ ταιάδε. Πολύβιος δὲ τῶν τριῶν
 κρατήρων, τὸν μὲν κατερρύηκέναι φησὶν ἐκ μέρους, τοὺς δὲ
 συμμένειν· τὸν δὲ μέγιστον τὸ χεῖλος ἔχειν, περιφερὲς ἂν, πέντε
 σταδίων, κατ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι εἰς πεντήκοντα ποδῶν διά-
 μετρον· καθ' οὗ βάθος εἶναι τὸ μέχρι θαλάττης σταδιαῖον, ὡς
 καθορᾶν ταῖς νηνεμίαις. Εἰ δὲ ταῦτ' ἐστὶ πικρὰ, οὐκ ἀπισητέον
 ἴσως οὐδὲ τοῖς περὶ Ἐμπεδοκλέους μυθολογηθεῖσιν. Ἐάν μὲν
 οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν ὀμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλω
 φησὶ τῆς νησιδος, ὡς μὴδὲ τὴν Σικελίαν ἀπώθει φαίνεσθαι·

276. ὅταν δὲ βορέας, φλόγας καθαράς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρατῆρος εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι, καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι μείζους· τὸν δὲ ζέφυρον μέσσην τινὰ ἔχειν τάξιν. Τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρας, ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. Ἐκ τε δὴ τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων, καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ φλόγες, καὶ αἱ λεγνύες, προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν μέλλοντα ἀνεμου πνεῖν. Τῶν γοῦν ἐν Λιπάραϊς, γενομένης ἀπλοίας, προειπεῖν τινὰς φησι τὸν ἐσόμενον ἄνεμον, καὶ μὴ διαψεύσασθαι. Ἀφ' οὗ δὴ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρησθαι τῷ Ποιητῇ, οὐ μάτην φαίνεσθαι λεχθέν, ἀλλ' αἰνιξαμένου τὴν ἀλήθειαν, ὅταν φῆταμίαν τῶν ἀνέμων τὸν Αἰόλον· περὶ ὧν ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον (1). Ἐπάνυμεν δ' ἐπὶ τὰ ἐξῆς, ἀφ' ὧν παρεξέβημεν.

§. 11.

Τὴν μὲν δὴ Λιπάραν καὶ τὴν Θέρμεσσαν εἰρήκαμεν. Ἡ δὲ Στρογγύλη καλεῖται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος· ἐστὶ δὲ καὶ αὕτη διάπυρος, βία μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα· ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἰόλον οἰκῆσαί φασι. Τετάρτη δ' ἐστὶ Διδύμη· καὶ αὕτη δ' ἀπὸ τοῦ σχήματος ὠνόμασαι. Τῶν δὲ λοιπῶν, Ἐρικοῦσσα μὲν καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται· ἀνεῖνται δὲ εἰς νομάς. Ἐβδόμη δ' ἐστὶν Εὐώνυμος, πελαγία μάλις καὶ ἔρημος· ὠνόμασαι δ', ὅτι μάλις τοῖς ἐκ Λιπάρας εἰς Σκελίαν πλέουσιν εὐώνυμός ἐστι. Πολλάκις δὲ καὶ φλόγες εἰς τὴν

(1) Μεταξὺ τοῦ Πρότερον καὶ τοῦ Ἐπάνυμεν, φέρεται τὰ ἐξῆς· α Ἰκανῶς ἐστὶν ἡ ἐπίστασις τῆς ἐναργείας λέγοιτ' ἂν, ἐπίστας τε γὰρ ἀμφω ἢ παρέξει καὶ διαδέσει καὶ τῇ ἐναργείᾳ ἢ γε ἡδονὴ κοινὸν ἀμφοτέρων. Ἄ δεῖν ἔγνω ἀποχωρίσαι τοῦ κειμένου, διὰ τε τὸ λείπειν ἐν τισὶ τῶν ἀντεγράφων, μάλις δὲ διὰ τὸ μὴ συνηρτῆσθαι (πλὴν ἴσως τοῦ Ἰκανῶς) τοῖς προλελεγμένοις, ἀλλαχοῦ (ἀνωτέρ. σελ. 31) τὰ τούτοις παραπλήσια εἰκειότερον εἰρηκότος τοῦ Στράβωνος.

ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους τοῦ περὶ τὰς νήσους ὠφθησαν ἐπιδρα- 276.
 μοῦσαι, τῶν κατὰ βάθους κοιλιῶν τοῦ πυρὸς ἀνασομωθέντος πόρου
 τινὸς καὶ βιασαμένου πρὸς τὸ ἐκτός. Ποσειδώνιος δὲ κατὰ τὴν
 ἑαυτοῦ μῆμην φησὶ, περὶ τροπᾶς Θερωνᾶς, ἅμα τῇ ἑω, μεταξύ 277.
 τῆς Ἰεράς καὶ τῆς Εὐωνύμου πρὸς ὕψος ἀρθεῖσαν ἐξαίσιον τὴν
 θαλάτταν ὀραθῆναι, καὶ συμμείναι τινα χρόνον ἀναφυσωμένην
 συνεχῶς, εἶτα παύσασθαι· τοὺς δὲ τολμήσαντας προσπλεῖν,
 ἰδόντας νεκροὺς ἰχθύας ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ ῥοῦ, τοὺς δὲ καὶ
 Σέρμη καὶ δυσωδία πληγέντας, φυγεῖν· ἐν δὲ τῶν πλοιαρίων,
 τὸ μᾶλλον πλησιάσαν, τοὺς μὲν τῶν ἐνόντων ἀποβαλεῖν, τοὺς
 δ' εἰς Λιπάραν μόλις σῶσαι, τότε μὲν ἔκφρονας γινομένους
 ὁμοίως τοῖς ἐπιληπτικοῖς, τότε δὲ ἀνατρέχοντας εἰς τοὺς οἰ-
 κείους λογισμούς. Πολλαῖς δ' ἡμέραις ὕστερον ὀραῖσθαι πηλὸν
 ἐπανθοῦντα τῇ θαλάττῃ, πολλαχοῦ δὲ καὶ φλόγας ἐκπιπτού-
 σας, καὶ καπνοὺς, καὶ λιγύας ὕστερον δὲ παγῆναι, καὶ γε-
 νέσθαι τοῖς μυλίταις λίθοις εἰκότα τὸν πάγον. Τὸν δὲ τῆς Σικε-
 λίας στρατηγὸν, Τίτον Φλαμινῖνον, δηλώσαι τῇ συγκλήτῳ τὴν
 δὲ, πέμψασαν ἐκθύσασθαι, ἐν τε τῷ νησιδίῳ καὶ ἐν Λιπά-
 ραις, τοῖς τε καταχθονίοις θεοῖς, καὶ τοῖς θαλαττίοις. Ἀπὸ
 μὲν οὖν Ἐρικούσσης εἰς Φοινικοῦσσαν, δέκα μίλια φησὶν ὁ χω-
 ρογράφος· ἐνθεν δ' εἰς Διδύμην τριάκοντα· ἐνθεν δ' εἰς Λι-
 πάραν πρὸς ἄρκτον ἐννέα καὶ εἴκοσι· ἐνθεν δ' εἰς Σικελίαν
 ἐννεακαίδεκα, ἐκκαίδεκα δ' ἐκ τῆς Στρογγύλης. Πρόκειται δὲ
 τοῦ Παχύνου Μελίτη, ἔθεν τὰ κυνίδια, ἃ καλοῦσι Μελιταῖα,
 καὶ Γαῦδος ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτὼ μίλια ἑκατέρας ἀμφότεραι
 διέχουσαι. Κόσσουρα δὲ πρὸ τοῦ Λιλυβαίου, καὶ πρὸ τῆς
 Ἀσπίδος, Καρχηδονιακῆς πόλεως ἦν Κλυπέαν καλοῦσι, μέση
 ἀμφοῖν κειμένη, καὶ τὸ λεχθὲν διάστημα ἀφ' ἑκατέρας ἀπ-
 ἔχουσα. Καὶ ἡ Αἰγίμουρος δὲ πρὸ τῆς Σικελίας καὶ τῆς Λι-
 βύης ἐστὶ, καὶ ἄλλα μικρὰ νησίδια. Ταῦτα μὲν περὶ τῶν νήσων.